

En articles anteriors, vaig publicar totes les catalanades del Quixot de l'avellaneda que havia trobat, i que també hi apareixien en la llista de 240 de la primera part del Quixot d'en Servent publicades en un article d'en Jordi Bilbeny, en aquest web. Com que hi coincidien 74, he continuat la tasca de recerca en l'esmentada obra de l'Avellaneda i ara us envio aquesta llista actualitzada amb totes les noves que he anat trobant.

Sóc conscient que moltes d'elles poden ser error d'apreciació meva, o paraules que eren d'ús castellà i que no he pogut comprovar, però a hores d'ara, aquesta llista va agafant una dimensió considerable, i comença a ser hora que els especialistes en lingüística, comencin a fer sentir la seva veu.

Recopilació de catalanades al Quixot de l'Avellaneda

Segons diuen, lingüistes espanyols contrasten els "haber de" front al "tener que" per a distingir entre els autors castellans i els catalans. Doncs be, tot el Quixot de l'Avellaneda està farcit de "haber de", de cap a peus. "Haber de, hemos de, hubieron de....". Amb aquest sentit hi ha molts pocs "tener de" que també és català. però cap "tener que" amb el sentit d'"haber de".

A banda d'això:

--Pregar: pàgina 3 "¡y plegue a Dios!" pàg. 41 " plegue a Santa Apolonia!" , "plegue a Dios" pàg 47 "plegue a santa Bárbara" pàg 48 "plegue a la señora Santa" Pàgina 93 "pluguiera a Dios" pàg 99 "plegue a Dios" PÀG 118 "Plegue a Dios" PÀG 179 "plegue a Dios" PÀG 184 "plegue a Dios" 193 "Plegue a Cristo!" 219 "y antes plegue a Dios" 231 "plegue a la madre de Dios!" " 245 "plegue a Dios"

--Mala traducció de "Erro": Pàgina 3 "Pero disculpan los hierros de su primera parte", pàgina 98 "para enmendar el hierro empezado", pàgina 132 "Pedía perdón a Dios, piedad a su Madre y ayuda a ambos para enmendar los hierros de la pasada vida", pagina 138 "comenzaron de nuevo sus ojos a confesar sus hierros y a mostrar el sentimiento que tenía "

--Pàgina 4 : "Ya vos endono" Pàgina 30 "vos seguiré" Pàgina 60 "...que la vuestra batalla..."

--"Al pie" i no "En el pie" : Pàgina 4 "con una muy gruesa y pesada cadena al pie", pàgina 251 "tenía una gruesa cadena al pie"

--Pàgina 4 : "encerramiento" (tancament)

--No haver-hi ni rei ni roc: Pàgina 5 "y yo me quedo tras todo eso sin ser rey ni roque, si ya estas carnestoliendas.." Pàgina 54 "me pusiera en cuatro caminos para que después no pudiera ser rey ni roque? "

--Pàgina 6 "Par Dios"

--Confusió entre arriBar i arriMar : Pàgina 7: "lleguémonos hacia ellos", pàgina 144 "se llegó a su amo", Pàgina 202 "Quijote estaba con la espada en la mano, viéndole tan furioso, apenas nadie se le osaba llegar", "a las voces y grita que tenía el pueblo, se llegó a él" , Pàgina 235 "tras lo cual se llegó don Quijote a levantar a Sancho" , Pàgina 236 "y puesto don Quijote en el suyo, se le llegó Sancho diciendo", Pàgina 244 "el amo se llegue a la cama y me dé con algún zapato", Pàgina 251 "se llegó bien a una de aquellas rejas, y, mirando con atención quién estaba dentro ",Pàgina 251: "se fue poco a poco llegando a la reja y, arrimado a ella"

--Avesat : Pàgina 7 " el cura, como más avisado"

--Recapte : Pàgina 8 "se les dé el mejor recado que ser pudiere" pàgina 19 "mandó aprestar los caballos y demás recado para irse" Pàgina 45 "y mandó que le diesen muy bien recado, así a él como a su jumento y a Rocinante ", pàgina 63 "el recado y regalo porque se le daba bonísimo en presencia de don Álvaro, que siempre comía y cenaba con él.", Pàgina 198 "que llevase las cabalgaduras a la caballeriza y las diese recado" Pàgina 200 "que quiere cenar, que este muchacho está aquí, que traerá buen recado.", Pàg 209 "y, mandando dar recado a las cabalgaduras," , Pàgina 236: "Rocinante, que con el ocio y buen recado estaba más lucio",

--Se me'n dona : Pàgina 8 "No se les dé nada a sus mercedes " pàgina 16 "Pues si mi padre quiso morir de sañaones, ¿qué se le da a vuesa merced?" Pàgina 45: "No se os dé nada, Sancho", Pàgina 49 "No se te dé nada",

Pàgina 126 “ya no se le daba nada del medrar a costa de la votada honestidad “, Pàgina 142 “ni se me da nada, pues no me hallé en ello”, pàgina 152 “Óyete, pécora, ¿por ventura conociste ni viste aquel perro? ¿Qué se te da a ti dél?” i llavors la pècora respón “Pues no quiere que se me dé?” , Pàgina 155 “no soy hombre que se me dé demasiado por el comer y beber” Pàgina 189 “ no se le dé nada de la promesa” Pàgina 194 “¿Y qué se me da a mí que no remen?”, pàgina 237 “porque él no se le da más de gastar ocho y nueve reales cada día en comer, que a mí de comérmelos”, pàgina 237 “pues si os da”

--Almenys : Pàgina 8 “será a lo menos muy rica de voluntad” Pàgina 11 “a lo menos, si es vehemente, apurarle el juicio” Pàgina 46 “ni hay historia española, francesa, ni italiana, a lo menos auténtica, que haga dellos mención” pàgina 230 “que es muy valiente, a lo menos según le oigo decir ”, pàgina 243-244 “si no siempre con la boca, a lo menos siempre con los ojos”

--Objecte: Pàgina 9 , (un cavaller està explicant com n'està d'enamorat de la seua estimada, i diu entre d'altres que ella és) " .....reina de mi voluntad, objeto de mis deseos, centro de mis suspiros.....", (He buscat "objeto" en <http://www.rae.es/> i diu que és "objección", però "objección de mis deseos" és tot el contrari de "objeto de mis deseos", així que, després de consultar les seues fots, ara sí que tinc ben clar que és una mala traducció de "objeto del meu desig") , Pàgina 116 “..el objeto presente...”

--Pàgina 10 : “preguntándole si era casado”

--Pàgina 11 : “el mesmo desfoga y descansa”

--Amb tot i això : Pàgina 12 “Y, con todo esto, ella” Pàgina 34 “Arrojó en esto una terrible cuchillada al ventero, y dióle con toda su fuerza sobre la cabeza, de suerte que, a no torcer un poco la mano don Quijote, lo pasara sin duda mal; pero con todo eso le descalabró muy bien” , pàgina 38, “Con todo eso,”, Pàgina 76 “ mas, con todo eso,” , pàgina 87 “Disimuló cuanto pudo con todo eso la risa,” 99 “Pero, con todo eso, estoy determinado”, 124, 150 “mas, con todo eso,”, 230 “Mas, con todo eso, aunque vuesa merced”, 237 “con todo eso, por más que haga”

--Fer se'n creus (igual que jo després de llegir el quixot de l'Avellaneda) :Pàgina 13 “quedó haciendo cruces de ver la locura” , Pàg 85 “se hizo cruces el secretario del disparate”

--Relleus (deixalles del menjar) : Pàgina 13 : “Sancho Panza, harto bien llena la barriga de los relieves que habían sobrado de la cena. “, Pàgina 89 “Enalbardó también Sancho a su jumento; y, echando en sus alforjas, por mandado de don Álvaro, los relieves de pan y carne que de la mesa habian sobrado ” , pàgina 91 “sacó de las alforjas un pedazo de carnero fiambre de los relieves que traía en ellas ”, pàgina 221 “los relieves que de la cena les habían quedado.”

--Les espatlles: Pàgina 13 “las espaldas de su silla” Pàgina 39 “de espaldas en tierra” Pàgina 57 “que tenía una gran barruga en las espaldas”, pàgina 58 “dos coces en estas espaldas”, Pàgina 81 “ volvió las espaldas”, Pàgina 124 “volviendo las espaldas,” Pàgina 129 “volviendo las espaldas” pàgina 134 “volvió las espaldas” pàgina 137 “en pecho y espaldas” Pàgina 189 “de espaldas”

--ànima : si busquem “ánima” 25 troballes , Pàgines 13, 22, 39, 41, 42, 89, 106, 112, 113, 140, 147, 147, 148, 148, 149, 184, 185, 192, 220, 232, 235, 237, 238, 239, 245

--Bullir: Pàgina 14 “el amor afincado, ¡oh bella ingrata!, que asaz bulle por los poros de mis venas”

--“Finojos” per genolls: Pàgina 14 “pido de finojos”

--“Beltenebros” per “Bell tenebrós” : pàgina 14

--Confusió del gènere : Pàgina 15 “me dieron el orden de caballería” (l'ordre) , A la pàgina 130 “la arca” , i en la mateixa pàgina “el arca” (l'arca) , per a continuació , a la pàg 131 “una arca”, Pàgina 219 : “no he recibido en vano el orden de escuderería” (l'ordre) , Pàgina 250 : “el orden, señor, que del rey e infanta traigo es que”(l'ordre)

--Enginy : Pàgina 15 “ la había de her peer por ingenio “

--Confusió entre les urpes i les ungles: Pàgina 15 “no se me escape de entre las uñas”, pàgina 72 “que no me las saquen de las uñas ahora por menos de veinte maravedís”, Pàgina 125 “huyendo a uña de caballo”, Pàgina 234 “deseo haceros entre estas uñas rebanadas de melón para daros a los puercos a que os coman”

--Respostó : “Si él la enviase media docena de coces dentro una carta, para que se la depositasen en la barriga, a fe que no fuera tan repostona.” Pàgina 15, “se vuelven haraganes y respostones” Pàgina 140, “y es la mayor parlera y repostona que haya en todas las parlerías y tierras de papagayos” pàgina 186 Y no me seáis repostona, que me canso ya de vuestras impertinencias, Pàg 245

--Pagina 16 : “si era aún su padre vivo “, “El primero hombre”

--Mala traducció de “mal” : Pàgina 16 “me hacen mal; (me hacen daño)” , pàgina 57 “ninguno hiciese mal a don Quijote”, “no le haga tanto mal a mi amo” pàg 80’, “cuando le haya vencido a su merced y le tenga derribado en tierra y esté para cortarle la cabeza, se la corte poco a poco, porque le haga menos mal.” pàgina 220, “adonde nuestra artillería no le puede hacer mal ni ofender” Pàgina 250

--No hi ha per què : Pàgina 17 “que no hay para qué irte ahora a tu casa ”

--Confusió entre “anar” i “caminar” : Pàgina 17 “no tira a las aves mientras que las ve andar volando (les veu anar volant)” Pàgina 22 “Sancho, que le vio venir para sí tan desaforado, comenzó a correr por el aposento, y, metiéndose detrás de la cama, andaba al derredor della, huyendo de la furia de su amo....” , Mientras él andaba haciendo dar saltos a Rocinante, P50 Pàgina 67 “andaba lleno de deudas”, Andad y decid al secretario que ya es hora. P77, pag 84 “andarme en cueros”, Pàgina 141 “anduvieron en esto haciendo” Despidiéronse con esto, quedando los dos tan enamorados como dirá el suceso del verdadero cuento. Luego comenzaron a andar los recados, los billetes, y a frecuentarse las visitas” p 119

--Adormit : pàgina 18 “quedó al cabo adormido”ç

--“es muy bien” Pàgina 18

--“Almorzar” per “Desayunar” Pàgina 19, Pàgina 20 “Almorzó don Álvaro y luego llegaron los tres caballeros con su gente y con el cura, porque ya amanecía”

--Escudella : Pàgina 21 “ me echase una grande escudilla de aquella pez “ , pàgina 60 “sorbiese una escudilla de caldo” , pàgina 61 “había puesto la escudilla sobre las brasas,” Pàgina 214 “escudilla de repollo, sopas y”

--“I, dit i fet...” Pàgina 22 “Y, diciendo y haciendo, se puso la gola, peto y espaldar; ” pàgina 211 “Y, diciendo y haciendo, tomó una piedra”

--A tort i a dret : Pàgina 22 “dando muchas cuchilladas a tuertas y derechas “

--Torna : Pàgina 22 “¡Vuelve, vuelve las princesas y caballeros que, contra ley y razón, en este tu castillo tienes! ¡Vuelve los grandes tesoros que tienes usurpados,....” Pàgina 12

--Proposit : “te perdono, con presupuesto que del todo dejes las malas obras” pàg 23, “Con presupuesto, pues, de regocijar la plaza” pàg 68, “Encargó en este presupuesto toda su casa y hacienda a un pariente suyo” (amb aquest proposit) pàg 97, “ con presupuesto de caminar la misma noche diez o doce leguas” pàg 119

--vos desfaga : Pàgina 26

--“Muertos” per “Matados”: Pàgina 26 “ han sido muertos por el conde “ Pàgina 36 “por ninguna parte puede ser herido ni muerto” pàgina 38 “que aún no soy muerto”, pàgina 39 “El melonero, pensando que le había muerto”, pàgina 56 “de qué manera ha muerto los dos fieros gigantes”, “yo he muertos todos esos gigantes”, Pàgina 62 “es hombre que ha muerto y mata tantos gigantes”, pàgina 93 “si hubiéramos muerto aquel gigantazo”, pàgina 95 “había muerto tantos maestros de campo y un número infinito de soldados”, Pàgina 163 “ha muerto cuatro cristianos”, pàgina 206 “después de haber muerto el gigante”, Pàgina 212 “que me ha muerto este hombre!” , Pàgina 222 “y haber muerto y vencido”, Pàgina 233 : “ha muerto él solo más de docientos caballeros”, pàgina 248 “serán miserablemente todos muertos”

--d'en peus: Pàgina 28 “puesto de pies sobre los estribos, comenzó a decir...” pàgina 33 “comió en pie” Pàgina 181 “no me puedo tener en pies”, Pàgina 238 : “se puso de pies en su presencia”

--Pàgina 29: “no tenía para empezar en diez de vosotros.Y, pues estoy certificado” (no tenia per començar amb deu de vosaltres, i, docs soc cert...)

--“Blandear” per “Brandar” : Pàgina 29 “vuestras blandeadoras lanzas”

--Ne tinc : pàgina 29 “los dos ojos me tengo sanos y buenos”

--Pàgina 30 “-¡Y cómo si es pagana! (i com si n’és de pagana !) “

-- Alçar taula : “Alzada la mesa, llevó el ventero a don Quijote y a Sancho a un razonable aposento...” pàgina 30

--Al vostre gust/grat : Pàgina 30 “fasta faceros bien vengada de aquese desleal caballero o capitán tan a vuestro sabor” pàgina 48 “os haré vengado de vuestros enemigos tan a vuestro sabor, que digáis que en buena hora me recibistes en vuestra casa” pàgina 183 “deseoso de hacer luego de mí a tu sabor”

-- Llavors d’hora : Señora infanta, no digo yo los dos reales que me pedís, sino docientos ducados os quiero dar luego a la hora” pàgina 31 , “yo los desafío y reto luego a la hora por cobardes y fementidos” (llavors d’hora) Pàgina 50, “manda luego a la hora” pàg 78

-- Fer-me : “estaba allí para herme toda merced” Pàgina 32

--Prompte: Pàgina 33 i 241 “prompto”

--“vos he prometido”, Pàgina 34

--fellons : buscant “follo” 6 troballes, “follonía” pàg 34, “follones” pàg 50, 52, 151, 160 i 203

--Turquescos: Pàgina 35 “ ejércitos de turquescos”

--Aca : “ Arre acá, señor jumento!” Pàgina 35

--Passar comptes: Pàgina 36 “Tras éste, pasaron otros tan apacibles y más estraños cuentos en los demás lugares del camino” , Pàgina 61 “Pasaron en el discurso dello graciosos cuentos” , Pàgina 226 “y pasaron lindos cuentos sobre la averiguación del de la ataharre, de que rieron de suerte los circunstantes”,

--Mirar de fit a fit : Pàgina 36 “mirándole de hito a hito” pàgina 116 “mirando siempre de hito en hito” pàgina 183 “mirando de hito a hito”, Pàgina 251 “ Estaba mirando de hito en hito al suelo, tan sin pestañear”

--“es bien” : Pàgina 36, 62, 62, 111, 197, 214, 220

--Tornar : Pàgina 37 “se tornó loco”, Pàgina 76 “A fe que si torno a mi lugar”, Pàgina 202 “hacédmele tornar” , Pàgina 203 “estoy por tornar a subir en mi caballo”, Pàgina 225 “Digo, pues -prosiguió Sancho-, que, tornando a mi cuento.... “

--Trencar : Pàgina 37 “desquijaramientos de leones y rompimientos”, “haber rompido de sola una cuchillada”

-- LA hambre : Pàgina 39 "de probar algunas de sus hojas o melones, fatigado de la hambre", pàgina 124 "pensando pasar mejor la hambre”

-- guarda : “con una guarda de un melonar” Pàgina 36, “donde estaba la guarda” Pàg 39, “en el Argamesilla le dejé en guarda” Pàg 62 “Tres días estuvo violentado en la cama, a puros ruegos y guardas, don Quijote” Pàg 63, “él había dado en guarda a Sancho”,pàg 82, “por inconsideración del paje de guarda” pàg 108 , “y no fortaleza ni castillo, ni hay la guarda en ella de soldados que “ p 180 , “un paje de guarda” p 210, “quedar, aunque no sin guardas, para que de ninguna suerte le dejasen a él ni a los de su compañía salir de casa”, P 221 , “y quedándose en ellas para su guarda los criados “ p250

--Tindre cura : Pàgina 39 , “No Curándose don Quijote de las palabras que el hombre le decía, (no cuidandose)” Pàgina 40 “Los hombres, sin curar dellos”, Pàgina 148 “No curó don Quijote de las boberías de su escudero”

--Portar : Pàgina 40 “trayendo cada uno una gentil estaca en la mano” , Pàgina 89 “Y bocas de fuego traían”, Pàgina 239: “el traer de las armas todos los días, y aun algunas noches”

-- Pesi a : “Álcese, pesia a las herraduras del caballo de San Martín“ pàg 41, “-¡Oh, pesia a los viejos de Santa Susana!“ pàg 58, “¡Pesia a mi sayo!“ pàg 60 , “¡pesia a la madre que me parió!“ pàg 146, “señor, pesia a cuantos historiadores han tenido todos los caballeros andantes,“ pag 168

--Rodamon: Pag 44-45 “Aquel Rodamonte”, Pàgina 47 “a otros Rodamontes, y a otros diablos que se los lleven“, pàgina 69 “más recto que Rodamonte,”

--Augmentar: Pàgina 45 “Augmentará” Pàgina 86 “Augmentarla”

--D’hora : “Y así, Sancho, dame luego a la hora mis armas y caballo, y partamos para Zaragoza; Pero salgamos della al punto, porque no se nos apegue tan mala polilla” Pàgina 47

--Anar en casa de : Pàgina 49 “y me llevaron en casa del boticario”, pàgina 92 “llegaron juntos al lugar y fuéronse derechamente en casa de mosén Valentín” Pàgina 92

--A l’endemà : Pàgina 49 “a otro día, a las once”

--Amoinat : “Con esto, iba tan mohíno y melancólico, que a nadie quería hablar “ pàgina 49

--“Vos faré” pàg 50

--Mare de Déu : Pàgina 51 “con una Madre de Dios “

--“delicto” : pàg 54

--maçada : pàg 57 “las terribles mazadas”

--Después-demà: Pàgina 59, “para después de mañana, que es domingo, tenemos concertada”

--Sentir : Pàgina 61 “sintieron que venía a comer don Álvaro””, Pàgina 105 “llegándose a ella sin zapatos, por no ser sentido” pàg 120 “sin ser de nadie sentido”, “abriéndola sin ser sentida”, Pàgina 129 “no sintiendo ruido” Pàgina 144 “Sintieron la misma voz” Pàgina 186 “no sintiendo rumor” Pàgina 200: “sentía el sonido de as trompetas”, pàgina 204 “como sintiesen la gente”, Pàgina 215 “sintiendo mis lamentos”, Pàgina 237 “sintieron un grande rumor”, Pàgina 250 “en sintiéndonos, darían aviso las despiertas centinelas”, “habemos de entrar sin ser sentidos”

--Picar-se : Pàgina 61 “con algún mote con que picase a las damas, Pàgina 126 “de la ciega religiosa. De quien de nuevo comenzaron a picarse otros tres mancebos ricos de la ciudad”

--Molt més : Pàgina 68 “Soy muy más que Garcilaso”, Pàgina 140 “muy más corto”

--“Hom” amb sentit indefinit : Pàgina 73 “... porque no sabe el hombre de quién se ha de fiar, ni lo que le puede acontecer...” , Pàgina 209 “y menos en tierra de paganos, donde no sabe el hombre de quién se ha de fiar ni lo que puede fácilmente suceder a los caballeros andantes,” , Pàgina 225 : “¿Piensa que el hombre ha de tener tanta memoria como el misal?”, Pàgina 228 : “cuanto y más que, cuando el hombre lleve media docena de palos por una buena comida, no es tanta la costa que no le salga demasiado de barato”, Pàgina 234 “Lo que se podrá hacer, si os parece, será hacer nuestra pelea a puros caperuzazos, vos con ese colorado bonete que traéis en la cabeza y yo con mi caperuza, que al fin son cosas blandas, y cuando hombre la tire y dé al otro, no le puede hacer mucho daño”, Pàgina 245 “pues, si hace frío, se la mete el hombre hasta las orejas, y si aire, se cubre con su vuelta el rostro”

--Encara Déu i ajuda : Pàgina 76 “ y aun Dios y ayuda que bastase.”, Pàgina 232 : “y aun con todo, Dios y ayuda”

--Freixures : pàgina 77 “Este diablo de hombre no debe de tener tripas ni asadura, pues tan ligero salta”

--Punyada: Pàgina 82 “ le dio una grande puñada en los hocicos,” (en els morros XD)

--Dones : Pàgina 83 “ofendiendo dueñas de honor”, Pàgina 148 “la dueña que está aquí no tiene cara de reina”, Pàgina 182 “de favorecer de aquí adelante a dueñas y doncellas”

--Boníssim: Pag 63, 210 i 245 bonísimo, pàgines 83,92, 219, 243, bonísima, pàgines 93, 134, 137, 172, 173,169, 192, 210, bonísimos, pàg 224 bonísimas

--A la pàgina 86 Sancho té una confusió molt reveladora: “.....governador de Famagusta o Belgrado, que son las dos principales ciudades.....” I llavors Sancho respon: “.....esas dos benditas ciudades de Buen Grado y Fambre Ajusta”

--Que pas et perdis! : “¡Oh, mi don Carlos, y qué paso te pierdes!” pàg 87

--Maltractament : “el mal tratamiento que ha hecho a mi fiel escudero” pàg 87

--A l’elcanç : Pàgina 88 “y ir a los alcances de mi soberbio contrario”

--Ficar cullerada : pàgina 89 “¿Quién le mete al muy villano en echar su cucharada donde no le va ni le viene?”

-- Donar compte : Pàgina 89 : “dando con el cuento del lanzón al soldado en los pechos”

--Respecte: Pàgina 90 “y tened respecto siquiera a que estoy yo presente y que este mozo es mi criado”, pàgina 115 “ella, pues vi en ese bello aspecto, digno de todo respecto, una esplendísimas mesa ”

--Sestejar : “irnos a sestejar hasta las tres o cuatro de la tarde“ pàg 96, “nos entrásemos a sestejar en él, que se quería holgar conmigo“ pàg 152, “Pusieron en esto los señores fin a la plática por sestejar un rato”“ pàg 230

-- Estroncat : “Salió de la igelesia iglesia trocado” pàg 97

--Sospirs : pàgina 109 “y, despidiendo un suspiro tras otro”, pàgina 111 “acompañados de suspiros, sollozos y quejas”

--Moblar : Pàgina 121 “para moblar una honrada casa“

--Emprar : Pàgina 122 “vergüenza nuestra, por ser tan conocidos de la gente principal, de quien no tengo cara para amprarme.”

--Postrer : Pàgina 131 “al postrer señal de la priora,”

--Anar-se’n de rengló : pàgina 133 “irse de rendón a casa de sus padres”

--“No había bien subido” pàg 134

--endeví : “era medio adevino, pues conocía una” pàg 140

--Envoltar : pàgina 144 “atada a una rueda de molino de aceite, la cual voltean dos ferocísimos demonios ”

--Polsos : pàgina 145 “...batalla que se me dio por vencido. Y así, para que merezca venir a ser por mis pulgares,...”

--Pàgina 153 “el uno de los cuales”

--Nogenys : Pàgina 160 “¿Qué comediantes o qué nonada?” ,pàgina 200 “-¿Qué catredático o qué nonada?”, pàgina 204 “¿Qué comediantes o qué nonada?”

--Fugir : Pàgina 163 “fugiendo nosotros de sus airadas faces”

--Pàgina 163 : “Machuca “

--Pàgina 163 : “Home”

--Pàgina 174 “No la hubo bien acabado”

--Pàgina 181 “muy mejor”

--Malgrat ell : Pàgina 183 “le llevaron a la venta mal de su grado”, pàgina 207 “a la cual, mal de su grado, traía ya descubierta la cara”, pàgina 235 “se hubo de quedar en la del Archipámpano, medio mal de su grado.”, Pàgina 247 “Que no querría se enojase y viniese después a ella desafiándome a singular batalla, con que mal de mi grado me obligase a haceros volver con él”,

- Retallar : “retajaros” 185, “retajar” pàg 185 i 189, “retajase” p 189
- Parlera : Pàgina 186 “y es la mayor parlera y repostona que haya en todas las parlerías y tierras de papagayos”, pàg 214 “no hay cosa más parlera que una mujer”
- Pàgina 186 “pues estoy cierto que”
- Bajenades : “este necio, pues lo es tanto, que jamás dirá sino badajadas” pàgina 194
- No se'm puje la mosca al nas: Pàgina 195 “si se me suben las narices a la mostaza y comienzo a despotricar“, Pàgina 232 : “Guarda no se me suba la mostaza a las narices y te cargue otro tanto a las espaldas”
- Mamprendre: Pàgina 199 “mantenedores y aventureros” (Mamprenedors) Aquesta, (sí és catalanada), ens porta al català de València.
- Entreverat : Pàgina 204 “con la cual pasó graciosísimos coloquios, y no poco entremesados con las simplicidades de Sancho”
- Imprés : pàgina 205 “libros de caballerías que andan impriesos”, Pagina 256 “el autor de las primeras partes que andan impresas”
- Fer l'ull : pàgina 207 “ Pero la señora reina Segovia desde allí donde está me hace del ojo, diciendo que no puede por agora descubrir la cara”
- Persignar-se : Pàgina 208 “Bien hace vuesa merced, de persinarse”
- No cal si no : Pàg 209 “por tanto, no hay sino guiar hacia allá”,
- Prensa : Pàgina 214 “Quedáronse los corchetes hechos unos matachines en la calle, sin la presa y pasmados de ver que”
- Confussió entre “al meu estil” i “al meu estalvi” : Pagina 216 “Si cojo alguno dellos en descampado y de suerte que pueda hacer dél a mi salvo”
- Oir missa (i no “oir la misa”) : Pàg 221 “hacer, salidos de casa y oída misa”
- Al cint : Pàgina 221 “uno de los mejores escuderos que tiene barbas en cinta”
- Elecció : Pàgina 223 “”hacer elección de mi corte“
- Compel•lir : Pàgina 167 “que os viérades compelidos por la grandísima hambre”, Pàgina 223 “compelidos del temor que con el trueno de mi nombre y con la gloria de mis fazañas”
- Fil d'aram : Pagina 228 “cosas con hilo de arambre” (un altre indici que l'original era en català de València?)
- Quiet : Pàgina 228 “ me harán estar más quedo que una veleta”
- Ampolles (de vi de missa) “Venida la mañana, el Archipámpano salió a misa, llevando consigo a Sancho, al cual preguntó por el camino si sabía ayudar a misa, y respondió diciendo: -Sí, señor; aunque es verdad que de unos días a esta parte, como andamos metidos tanto en este demonio de aventuras, se me ha volado de la testa la confesión y todo lo demás, y sólo me ha quedado de memoria el encender las candelas y el escurrir las ampollas” Pàgina 229.
- “rucio” = ruc : Pàgina 230 “me comprase un gentil rucio para ir por esos caminos” (parla d'un altre ase diferent al de sempre, del que encara no en sap el color)
- “Munt” traduït malament per “monte” en compte del correcte “montón” : “-Seáis muy bien venido, monte de humo; ¿qué es lo que queréis?, que aquí estamos mi señor y yo; y guardaos del diablo, y mirad cómo habláis; que, por vida de mi rucio, que no parecéis sino uno de los montes de pez que hay en el Toboso para empegar las tinajas.” Pàgina 233
- Cap i cim : “do está dando cabo y cimo a una grande y peligrosa aventura” pàg 233-234

--Pàgina 234 : “Soy contento”

--De sobte : Pàgina 234 “ Pues aguardaos un poco -respondió Sancho-, que sois demasiado de súbito, y aún no estoy del todo determinado de reñir con vos”

--Feta : Pàgina 234 “Por cierto, Sancho, que me parece tienes sobrado temor a ese negro, y así entiendo es imposible salgas bien desta hecha”

--Si val a dir veritat : Pàgina 235 “A mí se me hace -respondió el secretario- muy grande merced en eso; porque, si va a decir verdad, ya me bamboleaba el ánimo “ (i a sobre amb “EL ánimo”)

--Paperot : Pàgina 238 “pues así partirá de un revés a diez o doce de nosotros, como yo con un papirote partiría el ánimo de Judas si delante de mí viniese”

--Arrauxaments : Pàgina 242 “porque sus locuras, desatinos y arrojamientos”

--pàgina 242 “monta que es menos lo que habéis padecido en esta última salida!” (molt que n'és de menys)

--Pàgina 243 : “mejor y más acertado volverme yo a mi casa y quitarme de aquestos cuentos” (llevar-me d'aquests comptes)

--pàgina 243 :”los de mi lugar me estarán aguardando; que me quieren como la lumbré de sus ojos (La llum)” Ací vull contar una anècdota que ve al cas: Fa uns dies, escoltant Radio 3, van posar, per a la meua grandíssima sorpresa, una cançó en català. L'alegria no em va durar molt, ja que el presentador del programa , en acabar la cançó, va dir :“Hemos escuchado la canción ‘Llum de lluna’, que querrá decir ‘Lumbré de luna’ o ‘Lluvia de luna’, o lo que sea”. Gràcies , Radio 3, ja que , si no arriba a ser per això mai haguera sospitat que podieu confondre “llum” amb “lumbré”

--“No cal si no que adreceu”: pàgina 249 “Por tanto, no hay sino que adrecéis todo lo necesario para que en amaneciendo partamos juntos”

--Pàgina 250 “si solos somos”

--Gàbia : Pàgina 255 “ quedándose riendo muy a su placer en la gavia”

Alejandro Sendra